

ALO
TARIM

444 03 58

*Çalışmadan, yorulmadan, üretmeden
rahat yaşamak isteyen toplumlar önce haysiyetlerini,
sonra hürriyetlerini ve daha sonra da
istiklal ve istikballerini kaybederler...*

H. Özalp

www.sivastarim.gov.tr

e-mail : mailadmin@sivastarim.gov.tr

İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ

M.Fethi Akyüz Cad. Sivas Tel: (0 346) 215 17 23-30 (7 Hat)
www.sivastarim.gov.tr

T.C.
SİVAS VALİLİĞİ
İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ

MERCİMEK
TARIMI

ALO TARIM
444 03 58

MERCİMEK TARIMI

İKLİM VE TOPRAK İSTEĞİ

Mercimek, yemeklik tane baklagiller içerisinde kurağa, sıcağa ve soğuğa en dayanıklı olanıdır. Tohumlar çimlenme için minimum 15 °C sıcaklık ister. Mercimek tahıllar gibi vejetatif dönemde kapalı ve nemli hava ister. Bu dönemde yağışın fazla olması mercimek bitkisinin yatmasına neden olur. Ayrıca hasadın biçerdöver ile yapılmasını zorlaştırdığı gibi dane kaybını da artırır. Çiçeklenme dönemindeki uzun süreli sıcaklık verimi düşürür, çiçeklenme döneminde sıcak ve kuru hava olmalıdır. Bu dönemde yağacak olan bir yağmur hasadı geçiktirdiği gibi küf mantarlarının artmasına da neden olur. Mercimek kumrudan ağır killiye kadar çok değişik toprak tiplerinde yetişmektedir. İyi verim için havalanan kumlu-tınlı-kireçli topraklar önerilmektedir. Mercimek hafif asit topraklarda iyi yetişir. (pH: 5,5-6,5) Ancak taban suyu yüksek yerlerde yapılan ekimlerde bitkide vejetatif devre uzamakta, makinalı hasat zorlaşmakta ve tane kaybı artmaktadır.

KIŞLIK MERCİMEK İÇİN TOPRAK HAZIRLIĞI

Mercimekte toprak hazırlığı iki farklı yöntemle yapılır. İlk yöntemde; tahıl hasadı yapıldıktan hemen sonra toprak 15-20 cm derinlikte işlenerek anız bozma işlemi yapılır, ve sonbahara kadar beklenir. İlk yağmurlar düşüp toprak tava geldiğinde ve yabancı otlar çimlenmeye başladığında mercimek ekilecek tarla ikinci bir toprak

işleme yapılır. İkilemede kültivatör + tırmık kombinasyonu aletler kullanılır. İkileme işlemi tamamlandığında mercimeğin tohum yatağı hazırlanmış olur. Diğer ise tahıl hasadından hemen sonra anız bozma işlemi yapılmamışsa sonbahara kadar mercimek ekilecek tarla hiç işlem yapmadan bekletilir. Sonbaharda ilk yağmurlar düşüp yabancı otlar çimlenmeye başladığında ve toprak tava iken 15-20 cm derinlikte pullukla ilk sürüm yapılır. İlk sürümün hemen arkasından kültivatör + tırmık kombinasyonu aletler ile ikinci toprak işleme ile tohum yatağı ekime hazır hale getirilir. Kışlık mercimeğin en önemli problemi yabancı otlardır.

İkinci sürüm zamanının iyi tespit edilmesi ot popülasyonunun azaltılmasında önemli rol oynar. Eğer tahıldan sonra kışlık mercimek ekilecekse tarlada bulunan anız mercimek ekiminde mibzerin ayaklarını tıkararak ekimi güçleştirmektedir. Bu nedenle mercimek ekimi yapılacak tarlada bulunan buğday hasadının daha dikkatlice yani mümkün olduğu kadar alttan yapılması gerekir.

YAZLIK MERCİMEK İÇİN TOPRAK HAZIRLIĞI

Kışlık ekimde olduğu gibi yazlık ekimde de sonbahar ilk yağışlarından sonra toprak tavlı iken anız bozulur. İlkbaharda yağışlardan sonra yabancı ot çıkışının ardından kazayağı + tırmık kombinasyonu aletler ile ikileme yapılır. Yazlık mercimek ekimi için ikinci toprak işleme erken ilkbaharda yapılmalıdır.

EKİM

Kışlık mercimekte en uygun ekim zamanı 15 Eylül-15 Ekim tarihleridir. Kışa çıkışlarını tamamlayarak giren mercimeklerden daha iyi verim alınmaktadır. Ekimin geç yapılması verimin azalmasına istenilen verimin elde edilememesine neden olur. Ayrıca kışlık ekimlerde uygun yetiştirme tekniği uygulandığı zaman yazlık ekimlere göre her zaman % 50 veya daha fazla verim artışı sağlar. Yazlık mercimek için ekim zamanı erken ilkbahardır. Mart ayı başından nisan ayının ilk haftasına kadar yapılan ekimlerden yüksek verim elde edilir. Ekim geciktikçe bitkinin gelişme dönemi kurak periyoda kayacağı için verimde azalma meydana gelir. Dekara atılacak tohum miktarı mercimeğin yazlık veya kışlık oluşuna, tane iriliğine ve ekim şekline göre değişir. Kışlık ekimde metrekaresine 250-300 adet tohum atılır. Dekara atılacak tohum miktarı ise küçük tanelerde 9-11 kg, iri tanelilerde ise 15-18 kg önerilmektedir. Yazlık mercimek

ekimlerinde m² ye 175-225 tohum atılır. Dekara atılacak tohum miktarı küçük tanelilerde 7-9 kg , iri tanelilerde 11-14 kg dır. Ekimden hemen sonra merdane geçirilmesi çıkışın çabuk ve düzgün olmasını sağlar. Mercimek fazla azotlu gübreye ihtiyaç göstermemesine rağmen kök yumrularını oluşturan bakterilerin çalışmasını sağlamak için 3-4 kg /da azot verilmelidir. Mercimeğin fosforlu gübreye gereksinimi fazladır. Bu nedenle dekara saf olarak 6-7 kg fosfor verilmesi uygundur.

BAKIM

Mercimekte en önemli bakım işlemi yabancı ot mücadelesidir. Yabancı ot problemi mercimek üretimini sınırlandıran, maliyeti artıran faktördür. Kışlık mercimek ekiminde yabancı ot mücadelesi daha önemlidir. Yabancı otla mücadele toprak hazırlığı ve temiz tohumluk kullanmakla olur. Ekimden sonra çıkıştan önce linuron tertipli ilaçlar kullanılır.

MERCİMEK HASTALIK VE ZARARLILARI

Solgunluk hastalığı; Mercimek yetiştirilen birçok yerde önemli zararlar yapmaktadır. Hava sıcaklığı yüksek (17-31 °C) olduğunda mercimek bitkisinin genç fide ve çiçeklenme dönemlerinde önemli derecede zararlar yapar. Bitki bodur kalır, yaprak kurur ve bitki ölür. Fazla fosforlu gübre uygulaması topraktaki patojeni dolayısı ile hastalık zararını azaltmaktadır. Kültürel önlem olarak ekim geç yapılmalı ve ekim nöbeti uygulanmalıdır.

Kök Çürüğü : Mercimek köklerinde çeşitli patojenler çürüklük oluşturmaktadır. Önce kök daha sonra bitki ölür. Önlem olarak, toprak kimyasallarla muamele edilmelidir.

Mercimek Antraknozu: Mercimeğin gelişme döneminde havanın yağışlı ve kapalı geçtiği yıllarda görülmektedir. Önce yaprakta kahverengi lekeler daha sonra bitkinin sap ve baklasına yayılarak kuruyup ölmesine neden olur. Önlem olarak antraknoza dayanıklı çeşitler kullanılmalı ve tarla temizliğine dikkat edilmelidir.

Orobanj: Parazit bitkidir. Toprakta tohumları uzun yıllar kalabilir veya başka bir konukçudanda geçebilir. Çözüm

olarak dayanıklı çeşit, ekim nöbeti, temiz tohumluk ve derin toprak işleme yöntemleri uygulanır.

Yaprak Kurtları: Ergin yaprak kurtları yaprakların kenarlarını yerler, genç bitkiler bundan zarar görür. Kimyasal ilaçlar kullanılarak mücadelesini yapmak kolaydır

HASAT

Hasat eğer biçerdöver ile yapılacaksa bitki tamamen kurumalı, baklalar kahverengini almalıdır. Hasadın geciktirilmesi tane dökme yi artırır. Bitki kesilerek hasat edilecekse mercimek iyice sarardığında hasat edilmelidir.

Mercimeğin makinalı hasadının yapılabilmesi için tarlanın mutlaka tesviye edilmiş ve taşsız olması, ekimden sonra merdanenin geçirilmesi gerekmektedir. Aynı amaca yönelik olarak ekimi yapılacak mercimek çeşidinin ilk bakla yüksekliği ve bitki boyu fazla olmalıdır. Ayrıca bitkinin dik gelişme tabiatlı olması istenir.